

Jézus és a gazdasági élet

RonMcKenzie

http://kingwatch.co.nz/Christian_Political_Economy/jesus_and_economic_life.htm

A Római Birodalom lerombolta a közösségen alapuló gazdasági életet Izraelben, amit Isten hozott létre az Ő gyermekei számára.

1. A Saddíceus és a papi családok együttműködését a Római Birodalom nagy földbirtokokkal jutalmazta. Sokan nagy földterületet gyűjtöttek maguknak. A földek korábbi tulajdonosai uradalmi földbérlőkké váltak, akik a földesuraik termésének legfeljebb a felét kaphatták meg.

2. A birodalom rendkívüli adókkal terhelte meg a hétköznapi embereket. Ez a legtöbb családot a szegénységbe taszította. Ha nem tudták kifizetni az adókat, akkor a tulajdonaikat lefoglalták. Az adószedők meggazdagodtak és a többiek urasági földbérlőkké vagy napszámosokká váltak. Jézus úgy tekintett az adószedőkre, mint „betegek”-re. (Lukács 5:31).

3. A hétköznapi emberek számára lehetetlen volt vagyont gyűjteni. Ha a római katonák eldugott pénzt vagy gabonát találtak egy házban, lerombolták a házat.

4. Az adósságot arra használták fel, hogy elszegényítsék az embereket és elvegyék a földjüket. A szegény ember nagyon magas kamatra (50 %) kaphatott kölcsönt és a földjét jelzálogként használták fel). Ha képtelenek voltak kifizetni a kamatokat vagy visszafizetni a kölcsönt, a kamatokat hozzáadták a kölcsönhöz. Néhány éven belül egy kis kölcsön értéke nagyobbra növekedhetett, mint a jelzálogként megjelölt földterület értéke. A kölcsönadó az adósság ellenében követelhetett a jelzálogként megjelölt földet.

5. Heródes görög stílusú templomot épített Jeruzsálemben. A fia Antipas új római városokat épített Deopolisnál és Tiberiusnál. Júdea kormányzója egy új várost, Cesarea Filippit építette fel Cézár tiszteletére. Ezen építkezések költségeit az adózó népnek kellett megfizetni.

6. Az emberek állandóan éhesek voltak.

„Azokban a napokban, mivelhogy fölötté nagy volt a sokaság, és nem volt mit enniük, magához szólította Jézus az ő tanítványait, és monda nékik: szánakozom e sokaságon, mert immár harmad napja hogy velem vannak, és nincs mit enniük; és ha éhen bocsátom haza őket, kidőlnek az úton; mert némelyek ő közülük messzinnen jöttek.” (Márk 8:1-3).

Az emberek egészségi állapota nagyon rossz volt, mert nem volt eledelük és le voltak gyengülve.

7. Jézus idejében a legtöbb családnak nem volt földje Izraelben. A földterület legnagyobb része néhány befolyásos család és pénzkölcsönző uzsorás birtokában volt. Az adószedők és a katonák lefoglalhatták a termés és a megkeresett pénz legnagyobb részét. Az embereknek nagyon kevés maradt a megélhetésre. A legtöbb ember többnyire éhezett. Sokan napszámos munkásként próbáltak munkát találni minden nap, hogy kifizethessék a napi élelmüket. Ezért ismerte Jézus azokat az embereket, akik a tó körül éhesen követték minden nap, hogy hallják a tanítását. Ha nem volt munkájuk, nem volt ételük sem és vásárolni sem tudtak.

A Római Birodalom alatti időben rettenetesen nehéz volt a megélhetés Izraelben. A tőke a továbbiakban már nem egyenlően volt elosztva, mert a föld néhány ember kezében összpontosult. Az embereknek nem volt pénzük, hogy kölcsön adjanak másoknak, mert minden feleslegüket elvette a Római - és a templomi rendszer. Az élet embertelen volt és nagyfokú szegénység volt mindenfelé. Nem csoda, hogy az emberek egy Messiásban reménykedtek, aki összetörhetné a római igát és megszabadítaná őket az adósságterhektől és az állandó sarcolástól.

Megtérés

Amikor Jézus Galileában és Jeruzsálemben prédikált és tanított az üzeneténél figyelembe vette a helyi viszonyokat. Amikor Jézus és János a megtérésre hívták az embereket, valójában a bűneik megbánására szólították fel őket, és nem várták el a Szellem gyümölcseinek megtermését, mert ez akkor még nem volt lehetséges, ugyanis a Szellem még nem volt kitöltve.

Az embereket megtérésre – bűneik megbánására - szólították fel, hogy engedelmeskedjenek a törvénynek és a prófétáknak, ugyanis nem töltötték be a Mózesi törvényt. A helyi közösségek elveszítették az önálló joggyakorlatukat és kormányzásukat, ezért nem voltak felelősségre vonhatók. A római törvény és kormányzás volt érvényes számukra, ezért nem tudták az Isteni igazságszolgáltatási - és törvény rendszerét alkalmazták.

Felelősségre vonhatók voltak azonban azokért a bűnökért, hogy miért nem alkalmazzák az Isten szerinti gazdasági életre vonatkozó útmutatásokat. A római felügyelet ellenére szabadságuk volt arra, hogy ezeket az útmutatásokat alkalmazzák, ezért ezt a bűnt meg kellett bánniuk és megtérni belőle: el kellett kezdeni megélni az Isteni alapelvek szerint a gazdasági életet. A politikai helyzetre nem volt hatásuk, de a gazdasági helyzetükre igen.

Mivel Galilea és Júdea családjai – a közösség megszűnése miatt - magukra maradtak, a római katonák és adószedők egyenként foszthatták ki őket.

„És ha egy ország önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az az ország. És ha egy ház önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az a ház.” (Márk 3:24-25).

Izrael házigazdaságai és családjai elszeparálódtak egymástól. Nem foglalkoztak azzal, hogy egymásról gondoskodjanak. Ha egymással összetartva megegyeztek volna és támogatták volna egymást, a római leigázás ellenére jobb életet teremthettek volna.

A Magvető példázatát úgy szoktuk magyarázni, mint az embereknek az evangéliumra való reagálását, ami érzékennyé tesz a keresztre és a feltámadásra, de nem tesz érzékennyé Jézus meghallgatására. Jézus azt mondta: "a mag Isten beszéde" (Lukács 8:11). Jézus hallgatói számára Isten ígéje a törvény és a próféták voltak, beleértve a gazdasági életre vonatkozó útmutatásokat. Rendelkezésükre állt a Törvény áldása, de többnyire figyelmen kívül hagyták. A gonosz néhány ember szívéből ellopta a magot. Sokan örömmel fogadták, de egy idő után vagy a próbák miatt feladták. Mások elfogadták Isten gazdaságra vonatkozó bölcsességét, de „az élet gondjai és a gazdagság csalárdságai” elfojtották azt. (Máté 13:22).

Ez volt a helyzet Izraelben Jézus tanítása idején. A szegény emberek a súlyos leigázottság állapotában nem gondoltak arra, hogy valóban élhetnének Istennek a gazdasági életre vonatkozó útmutatásai szerint. A gazdagok pedig annyira el voltak telve a jómódjukkal, hogy semmi sem érdekelte őket: a törvény betartása lerombolta volna az örömeiket és kényelmüket.

Jézus a következővel küldte ki tanítványait:

„Kimenvén azért prédikálják, hogy térjenek meg.” (Márk 6:12).

A tanítványok nem a levegőbe beszéltek. Meg kellett válaszolniuk a kérdéseket, hogy az embereknek miért van szükségük megtérésre. Felszólították az embereket, hogy térjenek meg a bűneikből és a Törvény szerint éljenek, különösen annak gazdasági részét illetően.

Közösségi élet

A Törvény egy módszert adott az emberek kezébe a közösség békés együttélésére. A következőket foglalta magába:

- egy törvény-rendszert, ami foglalkozik a bűnnel és a büntetéssel,
- egy igazságszolgáltatási - és bírói rendszert,
- egy védelmi rendszert,
- egy közigazdasági rendszert.

Nem számíthattak olyan királyi vagy politikai hatalomra, ahol

- ne lenne adórendszer és
- ne lenne sarcolás (jogtalan behajtás).

Jézus azért jött el, hogy elhozza Izrael számára a helyreállást. Izrael megújulása megvalósulhatott volna a falvakban és a közösségekben az élet megújítása által.

Jézus és a Törvény

Jézus erős szavakat használt azokkal szemben, akik a Törvényt tanították. Jézus nem törölte el a Törvényt, mert nem azért jött, hogy eltörölje, hanem hogy betöltse azt.

„Valaki azért csak egyet is megront e legkisebb parancsolatok közül és úgy tanítja az embereket, a mennyeknek országában a legkisebb lészen; valaki pedig cselekszi és úgy tanít, az a mennyeknek országában nagy lészen.” (Máté 5:19).

Senkit sem ismerek, aki úgy próbál "nagy lenni Isten királyságában" az emberek tanítása által, hogy "engedelmeskedne a Törvény parancsolatainak". Ennek ellenére Jézus látható módon mégis erre bátorított. Elvárta a követőitől, hogy arra tanítsák az embereket, hogy engedelmeskedjenek a Mózes által adott parancsolatoknak. Ennek fontos részét képezik a gazdasági életre vonatkozó útmutatások.

Jézus elmarasztalta a Törvény tanítóit és a farizeusokat, akik a szeretet figyelmen kívül hagyásával a törvény lényegét torzították el és így mentséget szolgáltattak a gazdasági életre vonatkozó útmutatások elhagyására.

*„De jaj néktek farizeusok! mert megadjátok a dézsmát a mentától, rutától (kömény) és minden paréjtól, de **hátra hagyjátok az ítéletet és az Isten szeretetét: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni.**”* (Lukács 11:42).

„Jaj néktek is törvénytudók! mert elhordozhatatlan terhekkal terhelitek meg az embereket, de ti magatok egy ujjatokkal sem illettitek azokat a terheket.” (Lukács 11:46).

A Törvény - különösen a Mózes 3. könyve - kulturális jellemzőket ír elő Izrael számára a környező népektől való megkülönböztetés céljából. Az igazságszolgáltatási rendszer és a büntető törvények valamint a gazdasági élet törvényei nem különböztethették meg Izraelt másoktól, mert Istennek az volt a szándéka, hogy a nemzetek e tekintetben utánozzák Izraelt. (5 Mózes 4:5-7). A környező népek azonban nem utánozhattak olyan kulturális jegyeket, mint a Sabbat és a zsidó étkezési szabályok.

Jézus felelősségre vonta és megítélte a farizeusokat és a törvény-tanítókat, akik a kulturális jegyekre koncentráltak és mellőzték a Törvény lényegesebb szempontjait. Jézus azonban elvárta a követőitől, hogy Isten igazságszolgáltatására és a szeretetre koncentráljanak.

Útmutatások a gazdasági életre vonatkozóan

Jézus tanításában felszólította az embereket, hogy a gazdasági életre vonatkozó útmutatások szerint éljenek. Ezek Isten szeretetében és a szomszéd (felebarát) szeretetében gyökereztek (3 Mózes 19:18).

1. Keresztelő János is felszólította az embereket, hogy osszák meg az ételüket és a ruházatukat azokkal, akik szükségben vannak.

„Akinék két köntöse van, egyiket adja annak, akinek nincs; és akinek van eledele, hasonlókép cselekedjék.” (Lukács 3:11).

Felszólította a katonákat, hogy hagyják abba a jogtalan adók erőszakos behajtását. Ez ugyanis általános gyakorlat volt abban az időben.

Ne követeljenek többet az előírtnál és ne vádolják az embereket hamisan – elégedjenek meg a zsoldukkal (Lukács 3:11-14).

János igyekezett az embereket a gazdasági élet Isteni alapelveinek irányába visszatéríteni.

2. Jézus is felszólította az embereket, hogy adjanak nagylelkűen azoknak, akik szükségben vannak.

„Mindennek pedig, aki tőled kér, adj; és attól, aki elveszi a tiédet, ne kérd vissza.” (Lukács 6:30).

A szomszédok szeretete megkövetelte ezt.

2. Jézus felszólítja az embereket, hogy adjanak kölcsönt azoknak, akik szükségben vannak anélkül, hogy bármit várnának cserébe.

„Aki tőled kér, adj néki; és aki tőled kölcsön akar kérni, el ne fordulj attól.” (Máté 5:42).

Ez volt a törvény alapelveinek az alkalmazása a szegényekre vonatkozóan.

„És ha csak azoknak adtok kölcsönt, akiktől reménylitek, hogy visszakapjátok, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is adnak kölcsönt a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza. Hanem szeressétek ellenségeiteket, és jól tegyetek, és adjatok kölcsönt, semmit érte nem várván; és a ti jutalmatok sok lesz, és ama magasságos Istennek fiai lesztek: mert ő jóltévő a háládatlanokkal és gonoszokkal.” (Lukács 6:34-35).

Ezek a szavak utalnak a szegényeknek nyújtandó kamatmentes kölcsön adására.

4. Sok ember élt Galileában és Júdeában eladósodva. Gyakran a saját földijüknek tartoztak. Jézus példázata egy megoldást javasolt.

„Egy hitelezőnek két adósa volt: az egyik adós volt ötszáz pénzzel, a másik pedig ötvennel. És mikor nem volt nekik miből megadni, mind a kettőnek elengedi. E kettő közül azért, mondd meg, melyik szereti őt jobban?” (Lukács 7:41-42)?

Ez nem egy forradalmi elgondolás volt. Ezt várta el a Törvény. Az adósságot hét év után el kellett engedni.

Az adósság elengedése egy másik példázat témája (Máté 18:21-31). Egy embernek óriási adósságot engedtek el, ő pedig megtagadta az elengedést egy olyan embertől, aki neki sokkal kevesebbel tartozott és börtönbe vettette őt.

Az úr behívatta a szolgát: „*Gonosz szolga, minden adósságodat elengedtem néked, mivelhogy könyörögtél nékem: Nem kellett volna néked is könyörülnöd a te szolgatársadon, amiképpen én is könyörültem te rajtad?*” Haragjában az ura átadta őt a börtönőrnek (Máté 18:32-34)

A szolga bűne sok szempontból kifogásolható volt. Az a pénz, amivel ő eladósodott üzleti kölcsön volt. A második szolgának nyújtott kölcsön azonban egy szegény embernek nyújtott kölcsön volt. Ennek a kölcsönnek kamatmentesnek kellett volna lennie, és hét év után el kellett volna engedni azt, ha a személy nem lenne képes visszafizetni. Ezt várta el a Törvény.

5. Jézus felhívást intézett az emberekhez, hogy engedjék el az adósságot.

„*Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, amíg az úton vagy vele, hogy ellenséged valamiképpen a bíró kezébe ne adjon, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlőbe ne vessen téged. Bizony mondom néked: ki nem jössz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig.*” (Máté 5:25-26).

Az embereknek nem kell bíróságra menni, hogy erőszakkal behajtsák a tartozást. Ha a római bíróságra mentek bármi megtörténhetett. Végül mindketten végezheték börtönben és szegényen. Sokkal ésszerűbb volt elengedni az adósságokat hét év után, amit a Törvény megkövetel. A hitelezők szoktak a bíróságra menni. Ha ők Jézus útmutatásait követnék és elengednék az adósságokat, nekik sem kellene a bíróságra menniük.

6. Az Úr imája tartalmazott egy állásfoglalást az adósság elengedésre vonatkozóan.

„*És bocsásd meg (engedd el) a mi vétkeinket (adósságainkat), miképpen mi is megbocsátunk (elengedjük) másoknak*” (Máté 6:12).

Nem figyelünk fel erre, mert Istennek a bűneink miatt való megbocsátására koncentrálnak, Jézus azonban pontosan azt feltételezi, hogy el fogjuk engedni az adósaink tartozását. Kétségem van azt illetően, hogy sok keresztyén, amikor elimádkozza az Úr imáját, gondol-e arra, hogy az számukra mit jelent valójában?

7. Jézus elvárja a követőitől, hogy adjanak a szükségben lévőknek és úgy kölcsönözzenek, hogy ne számítsanak a visszafizetésre.

„*És ha csak azokkal tesztek jól, akik veletek jól tesznek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is ugyanazt cselekszik. És ha csak azoknak adtok kölcsönt, akiktől reménylitek, hogy visszakapjátok, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is adnak kölcsönt a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza. Hanem*

*szeressétek ellenségeiteket, és jól tegyetek, és **adjatok kölcsönt, semmit érte nem várván**; és a ti jutalmatok sok lesz, és ama magasságos Istennek fiai lesztek: mert ő jóltévő a háládatlanokkal és gonoszokkal.*” (Lukács 6:33-35).

Gonosz emberek boldogan adnak kölcsönt, ha tudják, hogy visszafizetik nekik, különösen, ha kamatot kapnak érte. Jézus elvárta a követőitől, hogy másként cselekedjenek. **Úgy kell kölcsönt adni a szegénynek, hogy semmit se várjunk vissza. Ez nem új elképzelés volt. Ez a Törvény alapelve volt a szegényeknek nyújtandó kamatmentes kölcsönrel kapcsolatban.**

Ilyen kölcsönt nem kötelességből, hanem Isten szeretetétől indítva kell adni.

„Legyetek könyörületesek, ahogyan a ti Atyátok is könyörületes” (Lukács 6:35).

Akik Istent szeretik hozzá hasonlóan könyörületesek lesznek.

8. Jézus felszólította a követőit, hogy adjanak eledelt az éhes embereknek.

„Mert éheztem, és ennem adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem; Meztelen voltam, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám.” (Máté 25:35-36).

Jézus követőitől elvárható, hogy adjanak ételt a szomszédjaiknak, pontosan úgy, ahogyan Boáz ellátta élelemmel Rúthot és Naomit megengedve Rúthnak, hogy gyűjtögessen a földjén.

9. A szegénynek való adakozás közgazdasági érzékről tesz bizonyosságot.

„Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsdá és a moly megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és ellopják; Hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket mennyben, ahol sem a rozsdá, sem a moly meg nem emészti, és ahol a tolvajok ki nem ássák, sem el nem lopják. Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.” (Máté 6:19-21).

Vagyon gyűjtése lehetetlen volt Galileában és Júdeában. Ha a rozsdá és moly nem tették tönkre, akkor a katonák és az adószedők elvitték. A rozsdá és a moly lehetett egy utalás a rómaiakra és az adószedőikre.

10. Jézus azt mondta a munkaadóknak, hogy vegyék figyelembe a szőlőmunkásokról szóló példázatát (Máté 20:1-16). A munkáltató megígérte a munkásoknak, hogy akik csak a nap egy részében munkálkodtak, azok is megkapják "ami jogos". (4.7 vers). A görög szó *dikaion* igazságosságot, jogosságot jelent. Ez a munkáltató becsületesen akart eljárni. Jézus hallgatói számára az a becsületes, ami a törvényben van meghatározva. Az egész napot dolgozó munkások számára egy dénár volt a fizetség. Ez volt a szokásos fizetés egy napi munkáért abban az időben.

A munkaadó minden munkásnak egy dénárt fizetett, még akkor is, ha néhányan csak néhány órát dolgoztak, miközben mások egész napot dolgoztak. Ennek az volt az oka, hogy egy személynek szüksége volt egy dénárra, hogy megvegye a napi eledelét. Ezek az emberek a létminimumon voltak, egyik napról a másikra éltek. A munkaadó körültekintő volt. Eldöntötte, hogy mindenkinek elegendő pénzt fizet, hogy megvegye a napi eledelét. Ez volt a parancsolat nagyvonalú alkalmazása, hogy fizesse ki a munkásokat estig (5 Mózés 24:15). Egy munkáltató köteles volt elég ételt adni a felebarátjának, hogy elég erős legyen, hogy holnap is dolgozni tudjon.

„Avagy nem szabad-e nékem a magaméval azt tennem, amit akarok? avagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok?” (Máté 20:15).

Körültekintőnek lenni és a felebarátról gondoskodni fontosabb, mint igazságosnak lenni.

Egy vita zajlik le a „a minimál fizetés” elvével kapcsolatban. Jézus idejében napi egy dénár volt a „minimálbér”, a létminimum”. A példázatbeli munkáltató, aki annyit fizetett minden munkásának "ami jogos" – egy dénárt fizetett, tekintet nélkül arra, hogy mennyi időt dolgozott egy nap. Tudta, hogy amikor a nap vége elérkezik, a munkások nem tudnak több pénzt keresni a következő napig. A legtöbb napszámos abban az időben napról napra élt. Ez a munkáltató a minimálbért adta a munkásainak, ami elég a megélhetésre a következő napig, amikor lehetőségük lesz valamivel többet keresni. A minimálbér nem valami új dolog, megtalálható az Újszövetségben, ami a kiindulópontot képezi Isten gazdasági életre vonatkozó útmutatásához.

11. Jézus felszólította a földterületet gyűjtőket, hogy ajándékozzák azt el. Amikor egy ember az örök élet iránt érdeklődött azt állítva, hogy gyermekkorától minden parancsolatot betartott, Jézus ránézett és szeretettel azt mondta neki:

"Egy hiányosságod van még. Menj és add el mindenedet és add a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem. Ez az ember csalódottan és szomorúan ment el, mert hatalmas vagyona volt". (Máté 19:20-23).

Ennek az embernek a hatalmas vagyona nagyrészt föld lehetett. Csak abban az esetben tudott sokat összegyűjteni, ha együttműködött a rómaiakkal. Azt állította, hogy betartotta a parancsolatokat gyerekkorától (Máté 19:20). Jézus megmagyarázta neki, hogy ez nem igaz, mert tiszteletben tartotta ugyan a Tízparancsolatot, de figyelmen kívül hagyta Isten útmutatásait a gazdasági életre vonatkozóan. Nem volt joga ugyanis összegyűjteni a földet. Akkor járna az igazságban, ha eladná a földjét és elajándékozná azt. Ez által lenne betöltve a 3 Mózés 25-ben leírt földtörvény.

12. A hegyen történt megdicsőülés megerősítette a törvény és a próféták hatalmát. Ezt követően Jézus érdekes választ adott egy kérdésre azzal kapcsolatban, hogy miért kell Illésnek előbb eljönni.

„Illés bizony eljön előbb, és mindent helyreállít; De mondom néktek, hogy Illés immár eljött, és nem ismerik meg őt, hanem azt művelik vele, amit akarnak.

Ezenképpen az ember Fiának is szenvednie kell majd ő tőlük. Ekkor megértették a tanítványok, hogy Keresztelő Jánosról szól nekik.” (Máté 17:11-13).

Jézus megmagyarázta, hogy Keresztelő János beteljesítette azt a próféciát, hogy Illésnek kell előbb eljönni. Az ő szerepe nem az volt, hogy valami újat hozzon létre, hanem, hogy helyreállítson minden dolgot. János csak olyan valamit tudott helyreállítani, ami egyszer már működött. Amiket egyedül helyre tudott állítani Galileában az a Törvény volt és különösen annak a napi életükre vonatkozó gazdasági része. Ez azért van így, mert János gazdasági vonatkozású dolgokról prédikált. Jézus megerősítette János üzenetét a hegyen történt megdicsőülést követően

Jézus a bűnbánat üzenetét hirdette. Ez nem egy általános bűnbánatról szólt. Jézus elvárta a bűnbánatot a Törvénynek való engedelmség elmulasztása miatt. A mindennapi emberek nem voltak törvényszegők. Próbáltak becsületesen élni és megtartani a kulturális jegyeket, a farizeusokhoz hasonlóan. Meg kellett bánniuk azonban, hogy nem engedelmeskedtek a Törvény gazdasági vonatkozású elvászárainak, ami a gazdasági erőforrások megtartását ígérte.

Jézus Jubileuma

Jézus felszólította az embereket egy új jubileumra (elengedés). Ez magába foglalta az adósság elengedését és a földtulajdon helyreállítását. Jézus egy erőteljes üzenetet hirdetett a gazdagsággal és a szegénységgel kapcsolatban:

Boldogok a szegények, ...és jaj a gazdagoknak. Boldogok vagytok, akik most éheztek, és jaj nektek, akik most jól éltek.... (Lukács 6:20-25).

Erős szavak voltak ezek. Jézus megígérte, hogy a szegények áldottak lesznek, és a gazdagok megtapasztalják a „jaj”-okat. A dolgok, ahogyan a világban történnek nem pontosan a fordítottja annak, amiről Jézus beszélt? Ő nem ítéletet gyakorolt. Az ítélet lerombolná a gazdagokat, de károsodnának a szegények is, ezért Jézus valami másról kellett, hogy beszéljen. Megprófétálta a gazdagságnak egy óriási átáramlását a gazdagoktól a szegényekhez. Jézus egy más típusú elengedésről beszélt.

A Babilonba való száműzetés lehetetlenné tette, hogy alkalmazzák az elengedésre vonatkozó törvényt. A zsidók akkor tértek vissza a fogságból, amikor a Perzsa Birodalom meghódította Babilont, de az nem volt egyértelmű, hogy mennyi család tudta visszakapni a földjét, amivel a családjaik rendelkeztek a fogságra vitel előtt. Jeremiás megváltotta Anathot földjét, egy végérvényes helyreállítás jeleként. (Jeremiás 32), így valaki a családjából valószínűleg vissza tudta igényelni azt. Mindenesetre feltételezhető,

hogy a legtöbb család nem tudta visszakapni a földjét, amikor a fogságból hazatért. A Jubileum (elengedés) a föld-helyreállítás alkalmazására nem volt gyakorlat.

Jézus idejében a legtöbb zsidó családnak nem volt földje. Még ha egy család vissza is nyerte a földjét a fogságból való hazatérése után, azt elvették volna azok a hatalommal rendelkező családok, akik együttműködtek a rómaiakkal. József családja rendelkezhetett saját földdel Bethlehem közelében, mert oda kellett menniük népszámlálásra, de nem volt ott földje, és még az sem látszott, hogy lenne ott családtagja, akinél elidőzhetne. Ácsként vagy kőfaragóként, valószínűleg azért költözött Názáretbe, hogy ott munkát kapjon Heródes egyik városépítő munkájában. Sok család lehetett hasonló helyzetben. Földjük nem lévén alkalmi munkalehetőségtől függtek. A szakértelemmel és jártassággal rendelkező emberek, mint József kevésbé voltak bizonytalan helyzetben.

A Galileában és Júdeában élő átlagemberek arra vágytak, hogy csökkenjen a rajtuk lévő nyomás terhe, ezért amikor Jézus egy új Jubileumot jelentett be, óriási várakozást teremtett ezzel.

*„Az Úrnak lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem, **hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szeméinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat, hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét.**” (Lukács 4:18-19).*

Jézus azt remélte, hogy ez a Jubileum valóban jó hír a szegényeknek, és egy új szabadságot biztosítana azoknak az embereknek, akiket az élet megpróbáltatásai nyomorgattak.

Hajlunk arra, hogy elszellemiesítsük ezt az ígéretet, de Jézus szavai a hallgatói számára sokkal nagyobb valóságos tartalommal rendelkeztek. Ő nem ígérte a rómaiak megbuktatását és Dávid trónjának felállítását Jeruzsálemben. Ez kivitelezhetetlen lett volna. Nem is a Józsué által elfoglalt terület határainak helyreállítását és a föld erőszakos újraelosztását hirdette. Ez kivitelezhetetlen volt, mert a rómaiak használták a földeket azok megjutalmazására, akik együttműködnek velük. Azok az emberek, akik együttműködtek a rómaiakkal Izrael földjén kiváltságok által védettek voltak. Jézus azonban egy teljesen más típusú Jubileumot hirdetett meg. Az a hétköznapi emberekre vonatkozott a Törvényben lefektetett gazdasági életre vonatkozó útmutatások szerint. A földtörvény kivitelezhetetlen volt, de minden más útmutatás még mindig időszerű volt. Ezek nem igényeltek kormányzati beavatkozást vagy hozzájárulást, mert a római vezetéstől függetlenül alkalmazhatók voltak a hétköznapi emberek életében. Ezek alkalmazása óriási változást hozhatott a jólétükben, a gyakorlatban megvalósuló erőforrás-megosztással és a gondoskodás helyreállításával. A föld egyenlő elosztásához való visszatérés nem volt kivitelezhető, mert a rómaiak azt nem engedték volna meg, de ez kevésbé fontos volt, mert a legtöbb ember számára a tőke más formái kaptak nagyobb jelentőséget. Jézus Jubileuma egy olyan változást vezetett be, ami az egyenlőséget közelítő vagyoneelosztást hozott létre.

Faluközösség helyreállítása

Izrael népe egy olyan Messiásban reménykedett, aki megszabadítaná őket a Római Birodalomtól. Jézus célja azonban más volt. Az Ő terve a gazdasági élet teljes körű megújítása volt. A legtöbb ember még mindig falvakban élt. A gazdasági életre vonatkozó útmutatások alkalmazásával képesek voltak a közösségeiket megerősíteni.

Isten a Törvényben egy gazdasági és szociális modellt adott Izrael számára az együttélésre vonatkozóan, de a gazdaság kemény nyomása alatt az emberek leálltak az egymásról való gondoskodásról. A legtöbben annyira belefáradtak a túlélésért folytatott küzdelembe, hogy nem volt idejük mások helyzetére gondolni. Az egymásról való gondoskodás és az erőforrások megosztása nem működött, mert mindenki csak saját magával volt elfoglalva. Természetes volt a csalás és lopás, hogy valami módon boldoguljanak. Az emberek úgy gondolták nincs más választásuk. Jézus szembeszállt ezzel a gondolkodásmóddal. Azt akarta, hogy az emberek belássák, hogy jobb dolguk lehetne, ha magukévá tennék Istennek a boldogulásra vonatkozó módszereit.

Jézus sok időt töltött el Galilea falvaiban felszólítva az embereket, hogy állítsák helyre a boldogulásra vonatkozó régi módszereket, ahogyan az a Törvényben le van írva. Amikor kiküldte az apostolait, megmondta nekik, hogy menjenek be egy faluba és látogassák meg azt, aki békességgel fogadja őket. A cél nem csupán a megtérítés volt, hanem helyreállítani a faluközösséget az Isteni modell szerinti gazdasági életre. A befogadó személy befolyására és a békességre koncentráltak, mert a befogadó személy lényeges lenne annak a módnak a megváltoztatásában, ahogyan az emberek éltek. A falvak jelentős helyek voltak arra, hogy újból megtanulják az adakozást és az erőforrások megosztását. Jézus tudta, hogy az evangélium és a gazdasági életre vonatkozó útmutatások helyre tudják állítani a falusi élet gazdasági erejét és a rómaiak nem tudják megakadályozni, hogy ez megtörténjen.

A királyság olyan lesz, mint a tésztát megkelesztő kovász.

„Hasonlatos a mennyeknek országa a kovászhoz, amelyet vévén az asszony, három mérce lisztbe elegyíte, mígnem az egész megkele.” (Máté 13:31-33).

Izraelre alkalmazva ezt, a példázat azt mondja, hogy Isten Királysága létre fog jönni, ahogyan az evangélium és a Szellem faluról falura kiárad és a gazdasági élet helyreáll.

Jézus felhívta a figyelmet, hogy többféle kovász létezik.

*„Vigyázzatok és őrizkedjete a **farizeusok és sadduceusok kovászából.**” (Máté 16:6).*

A farizeusok és a sadduceusok együttműködtek a rómaiakkal, akik megvédték a pozícióikat és kiváltságaikat, ezért elutasították a gazdasági életre vonatkozó útmutatásokat. Jézus később figyelmeztette azokat, akik együttműködtek a rómaiakkal, hogy az együttműködő rendszer végül össze fog omlani. (Máté 24.) Amikor az megtörténik, és ha felkészültek az Isten által nekik adott gazdasági életre vonatkozó útmutatások alkalmazására, akkor a gazdasági erő a falvakra koncentrálódik.

Egymás szeretete

Jézus megállapította, hogy Isten szeretete a legnagyobb parancsolat.

„Minden parancsolatok között az első: Halljad Izráel: Az Úr, a mi Istenünk egy Úr. Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat. A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat.” (Márk 12:29-31).

A szomszéd (felebarát) szeretete volt a második legnagyobb parancsolat. A Törvény lényege a gazdasági életre vonatkozó útmutatások tanítása és serkentése volt.

Jézus egy új parancsolatot adott.

*„Egy új parancsolatot adok nektek, hogy **egymást szeressétek. Amint Én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást**”* (János 13:34).

Egy új parancsolatot adni egy kicsit furcsa lenne, miután Jézus összefoglalta a két nagy parancsolatot. Valójában nem egy új parancsolatot adott, hanem a régit behelyezte egy új környezetbe. A Törvény megparancsolja a szomszéd szeretetét. Érzékelhetővé tette azt egy törzsi szervezetben élő agrárgazdaság számára. Az ígélet földjén egy szomszéd rendszerint egy rokon vagy ugyanazon törzs tagja volt. Az emberektől azt is elvárták, hogy kedvesek legyenek a közöttük lévő idegenhez, de egy más nemzetből való személy nem volt szomszéd.

Az Újszövetség idejétől fogva a világ megváltozott és lehetetlen volt visszamenni abba a törzsi kultúrába, amiben Mózes élt. Jézus felismerte ezt és a Jó Szamaritánus példázatában kibővítette a szomszéd meghatározását beleértve minden személyt, akivel találkozunk a mindennapi életünk során. Ez aktualizálta a parancsolatot egy olyan világra, ahol sok ember a törzsétől és családjától elkülönülten városokban élt.

Jézus beleillesztett még egy apró változtatást a második legnagyobb parancsolatba, amikor az egymás szeretetét tekintve a szomszéd szeretetére irányította a figyelmet. A szeretet állandó, de a szeretet tárgya megváltozott. Ez tette a „szeressétek egymást” parancsolatot alkalomhoz illővé, mert bárhol alkalmazható, beleértve a városokat és ipari társadalmakat. Jézus elmozdította a törvény betöltését a családokról és törzsekről azokra a családokra és embercsoportokra, akiket az evangélium összehoz. Az 5 Mózes 1.15-17 tizedesei és százasai helyettesíthetők a Tizenkettővel és a százhússzal az Ap.csel 1:15-ben.

Az egymás szeretetéről hajlamosak vagyunk elvont módon gondolkozni. Jézus hallgatósága esetében ez mást jelentett. Ők megértették, hogy mit jelent egymás szeretete, mert az nem különbözött a szomszéd szeretetétől, és tudták, hogy az mit jelent. Az ugyanis a Törvény lényege volt, amit Jézus a zsinagógáikban tanított nekik. A szomszéd szeretetét minden gazdasági életre vonatkozó útmutatással együtt a Törvény tartalmazta. Az egymás szeretete ugyanaz kell, hogy legyen.

A tárgy megváltoztatása a "szomszédról" "egymásra" elmozdította a gazdasági életre vonatkozó útmutatások alkalmazását és a bűn és büntetés bírói törvényeit Izrael törzsi csoportjairól azon emberek csoportjaira, akik Jézus követését választották. A szeretetnek a szomszédról az egymásra való elmozdulása azt jelentené, hogy "egymásnak" "szomszédokká" kell válni, hogy megvalósuljanak a mindennapi gazdasági életre vonatkozó útmutatások.

Az Apostolok cselekedeteinek könyvében leírt Jeruzsálemi Gyülekezet nem a kommunizmus első és új formája volt. Ők megkísérelték egy városban az Isten szerint való társadalmi életet helyreállítani a gazdasági életre vonatkozó útmutatások alkalmazásával, figyelembevéve a feltámadást, a mennybemenetelt, Jézus királyságát és a Szent Szellem elküldését, hogy létrehozza a királyságot.

Amikor Jézus azt mondta nekünk, hogy szeressük egymást, azzal kiterjesztette a társadalmi és gazdasági felelősségünket minden szomszédunkra. Azok, akik nem tartoznak bele az "egymásba", ők a szomszédok. Az "egymás" "szomszédokra" kell, hogy változzon az új parancsolat betöltése érdekében.

Jogtalanul szerzett vagyon

Jézus bevezette a "jogtalanul szerzett vagyon" fogalmát.

„Ha azért a hamis mammonon hívek nem voltatok, ki bízná reátok az igazi kincset? (Lukács 16:11)

Azok az emberek, akik igazságtalanul megszerzett vagyonukhoz ragaszkodnak, nem számíthatnak szellemi áldásra. Ez egy letompított üzenet. Jézus jubileumra vonatkozó üzenetének lényege az volt, hogy az igazságtalanul szerzett vagyont szét kell osztani.

„Adjátok el, amitek van, és adjatok alamizsnát; szerezzetek magatoknak oly erszényeket, melyek meg nem avúlnak, elfogyhatatlan kincset a mennyországban, ahol a tolvaj hozzá nem fér, sem a moly meg nem emészti.” (Lukács 12:33).

Jézus nem mondta meg, hogy mit ért igazságtalanul szerzett vagyonon, mert ezt már a Törvény és a próféták elmondták. Amikor Jézus hallgatói ezt a kifejezést hallották, ők tudták, hogy Jézus mire gondol. Ő olyan módon megszerzett vagyonra gondolt, ami ellentétes a gazdasági életre vonatkozó útmutatásokkal. A jogtalanul szerzett vagyon fő kategóriái a következők:

1. A Törvény által nem megengedett módon szerzett vagyon, jogtalanul szerzett vagyonnak számít.

„József is, ki az apostoloktól Barnabásnak neveztetett el (ami megmagyarázva annyi, mint Vigasztalás Fia), Lévita, származása szerint ciprusi. Mivelhogy néki mezeje volt, eladván, a pénzt elhozá, és az apostolok lábainál letevé.” (Ap.csel. 4:36-37).

Barnabás lévita volt és a lévíták nem voltak jogosultak, hogy Izraelben saját földdel rendelkezzenek (4 Mózés 26:62). Amikor Barnabás Jézusban hitre jutott, a föld illegális tulajdonjogát szem előtt tartva mérlegelnie kellett. Valószínűleg nem szolgáltathatta vissza jogos tulajdonának (3 Mózés 25:13), ezért eladta és a pénzt az apostoloknak adta, hogy osszák szét a szegények között.

2. Azok a földek és más vagyontárgyak, amiket valakitől eltulajdonítottak, azok jogtalanul szerzett vagyonnak minősülnek. A szó, ami a vagyontárgyakra az Ap.csel 2:45, 4:34 és az Ap.csel. 5:1-ben alkalmazva van az a "ktema" vagy "ktetor". Ez nem az a szó, amit általában a vagyontárgyakra az Újszövetségben használnak (uparxis). Ezek a főnevek a "ktaomai" igéből származnak, ami „eltulajdonítást” vagy "hatalommal való visszaélés általi megszerzést" jelent. Ez olyan vagyonokra vonatkozik, amit nem vásárlással szereztek meg, hanem eltulajdonítva. A "ktema" olyan igazságtalanul megszerzett vagyonra vonatkozik, ami erkölcstelen módon került eltulajdonításra. Néhány vagyon, amit keresztyénné lételük után például Barnabás és Anániás által eladásra kerültek, erkölcstelenség jutalmaként kerültek eltulajdonításra.

3. Jogtalanul szerzett vagyonnak minősül a házak felvásárlása. A próféták beszéltek azok ellen, akik felvásárolták a házakat és a földeket.

„Jaj azoknak, akik a házhoz házat ragasztanak, és mezőt foglalnak a mezőkhöz, míg egy helyecske sem marad, és csak ti magatok laktok itt e földön!” (Ézs. 5:8).

A modern világban népszerű dolog lakóházakba befektetni. Ez azonban megemeli a bérleti díjakat, ami nehezzé teszi a fiatalok számára egy ház megvásárlását. Házakba való befektetés meddő dolog. Nem növeli a gazdaság teljesítőképességét. Azoknak az embereknek, akik megtakarításokkal rendelkeznek a nyugdíjas éveikre, hatékony tevékenységekbe kellene befektetniük a megtakarított pénzüket és nem lakóházakba.

4. Politikai hatalommal való összejátszás eredményeként megszerzett föld és ingatlan jogtalanul szerzett vagyonnak minősül. A politikai hatalommal rendelkező emberek gyakran olyan módon védték meg a pozíciójukat, hogy földet és ingatlant adtak a támogatóiknak. Azok az emberek, akik Jézus idejében meggazdagodtak a vagyonukat a római politikai rendszerben elfoglalt helyük alapján szereztek. Ez jogtalanul szerzett vagyon volt. Amikor ezek az emberek elfogadták Jézust királyuknak, már nem tarthatták meg a földjüket és vagyonukat, ami Heródes királyhoz vagy Cézárhoz való hűségüket jelképezte, ezért eladták azokat. Minden bizonnyal elveszítették volna egyébként is a vagyonukat, ha az új elkötelezettségük nyilvánvalóvá válik.

5. A modern világban a kormányok - gazdasági szempontból - gyakran kizárólagos hatalmat adnak egy embercsoportnak. Lehetőséget adnak számukra, hogy óriási mértékben meggazdagodjanak, de ez jogtalanul szerzett vagyon.

6. A korlátolt felelősségű vállalkozásokra vonatkozó jogszabály lehetőséget ad a túlzott kockázatvállalására. Elkövetett hibájukból származó bukásuk esetén azonban nehéz helyzetbe hozzák és magukra hagyják a hitelezőiket, akik gyakran kis építési vállalkozók. Korlátolt felelősségű vállalkozásban megszerzett vagyon jogtalan vagyon.

7. Az árfolyamvesztéséből származó vagyon jogtalan vagyon, akár szélhámosok teszik azt, akár egy kormány.

„Mint lett paráznává a hív város! teljes volt jogossággal, igazság lakozott benne, és most gyilkosok! Ezüstöd salakká lett, tiszta borod vízzel elegyítve.” (Ézs. 1:21-22).

Azok, akik minőségrontás vagy pénzhígítás (infláció) révén gazdagodnak meg jogtalan vagyont szereznek meg maguknak.

A modern világban az emberek egy alantasabb módot találtak a vagyonszerzésre kihasználva a valuta leértékelést. Sok ember gazdagodott meg ingatlanokba való befektetéssel, hogy hasznot húzzon a realizált árfolyamnyereségből, ami az ingatlanárak emelkedéséből származik. Ezek a nyereségek gyakran túlzottak az ingatlanok kifizetésére felvett szokásos kölcsönkamatokhoz képest. Nagy nyereség élhető el egy olyan tevékenység által, ami nagyon kevés eredményt hoz a gazdaság számára. A magas megtérülés az állandó inflációtól függ, amit a kormány árfolyam manipulációi okoznak. Az infláció által okozott realizált felhalmozott árfolyamnyereségben részesednek az árfolyammanipuláció megtevesztő tevékenységét végzők is. A kiemelt beruházások ingatlanjain realizált árfolyamnyereségből megszerzett vagyon jogtalan haszon.

8. Ha a Szent Szellem arra indít valakit, hogy segítse egy szomszédját a pénzügyi nehézségében kamatmentes kölcsön adásával, de ő elutasítja a pénzt, és az másnak kölcsön adásra kerül, valószínűleg jogtalan haszonná válik.

9. Ha a Szent Szellem arra indít valakit, hogy egy szomszédot a pénzügyi nehézségében az ingatlanának megvásárlása által segítsen, de ő elutasítja ezt a segítséget, az ingatlan, amihez ragaszkodik, valószínűleg jogtalan vagyonná válik.

10. Egy olyan vagyon megszerzése, amit emberek fizetéseképtelenségük esetére jelzálogként biztosítékként jelöltek meg kamatra adott kölcsön fizetéseképtelensége esetére, jogtalanul szerzett vagyonnak minősül. Ez könnyű módja a vagyonszerzésnek minden korban.

Helyreállítás

A Törvény által meghatározott eljárás mód a jogtalanul szerzett vagyonnal kapcsolatban annak a szétosztása. Ha ismert, hogy kitől tulajdonították el, akkor a négyszeres helyreállítás lenne az elvárt a 2 Mózes 22:1. szerint. Ha egy szokásos összejátszásról van szó, a megoldás egy rendkívül bőséges ajándék, különösen a kárvallott emberek

számára. Zákeus egy példája az új hívőknek, aki visszaadja a jogtalanul szerzett vagyonát.

„Zákeus pedig előállván, monda az Úrnak: Uram, imé minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe.” (Lukács 19:8)

Szétosztotta a vagyonának felét és négyszeres összeget ígért annak kártérítésként, akit megkárosított. Zákeusnak nem volt szükség megkérdeznie Jézust, hogy mit tegyen. Jó zsidó létére, otthonos volt a Tóra - és azon belül is - a gazdasági életre vonatkozó útmutatásokat ismeretében. Amikor nyilvánvalóvá vált számára, hogy Jézus szerette őt, önkéntelenül elkezdte a gyakorlatban alkalmazni azt. Az ellopott összeg négyszeresét helyezte kilátásba kártérítésként. Nagylelkűen adott abból a pénzből, amit a szokásos összejátszás által szerzett meg.

A Jézus által elvárt ajándékozás nem egy különleges ajándék volt. Az értelmetlen lett volna. A vagyont azoknak a szomszédoknak és "egymásnak" kellett ajándékozni, akiknek segítségre volt szükségük, hogy talpra álljanak. Az ajándékozásnak úgy kellett történnie, hogy azzal a nehéz helyzetben lévő embereket segítsék talpraállni.

A diakónusi szolgálat az ilyen ajándékozás megkönnyítésére jött létre. A diakónusok olyan emberek voltak, akik jártasak voltak a saját házuk és életük irányításában. Sok ajándékozás az ő közreműködésükkel történt, mert ők és a háztartásaik képesek voltak másokat arra tanítani, hogy hogyan vezessék jobban a háztartásaikat, hogy a jövőben ne kerüljenek bajba.

A jogtalanul szerzett vagyon megkülönböztetése

A jogtalan vagyon nem egy objektív kategória, ezért nem lehetett azt bírói ítélettel meghatározni. Nem lehet azt eldönteni más keresztyének vagy vének által sem. Egyedül a vagyont megszerzett személy van abban a helyzetben, aki el tudja dönteni, hogy az jogtalanul szerzett vagyon vagy sem. Egy vén meg tudja magyarázni egy új keresztyén számára, hogy mit jelent az, de nekik kell dönteniük a saját vagyonuk jogosultságáról. Egyedül a vagyon tulajdonosa képes eldönteni, hogy a vagyonából mennyit szerzett jogtalanul. Ez személyes kérdés. Zákeus eldöntötte, hogy vagyonának felét jogtalanul szerezte, ezért elajándékozta azt. Hasonló módon, a vagyon tulajdonosának magának kell eldönteni, mit fognak tenni a jogtalanul megszerzett vagyonnal. Kérhetnek tanácsot keresztyén vezetőktől. Kérhetnek segítséget diakónusoktól, de a döntésük személyes döntés kell, hogy legyen, és nem kényszer.

A leginkább jogtalanul szerzett vagyon nyilvánvalóvá válik. Ha nem nyilvánvaló, akkor a Szent Szellemre tudunk hagyatkozni. Ő tudja meggyőzni az új keresztyéneket a jogtalanul szerzett vagyonukról és szükséges is, hogy a Szent Szellem győzze meg őket. Bízhatunk a Szent Szellemben, hogy megteszi ezt. Keresztyén vezetőknek nem kell beavatkozniuk az új keresztyének üzleti ügyeibe, hogy adják el vagyonukat, függetlenül attól, hogy az jogtalanul szerzett volt vagy sem. (Ananiás és Safira esetében valószínűleg az történt, hogy emberek gyakoroltak nyomást a vagyon eladására (Ap.csel 5:1-10).

Ez a tanítás nem a rendszeres bevételnek a gyülekezeti - vagy a politikai hatalom hatására történő újbóli elosztásáról szól.

A jogszerűtlenül megszerzett vagyon rendszerint felismerhető annak a módnak a megvizsgálása által, ahogyan azt megszerezték. A vagyon megszerzhető becsapás, lopás, manipuláció vagy becstelenség által. Jézus idejében gyakori volt a vagyonszerzés a politikai és vallási vezetőkkel való összejátszás által. A probléma azóta sem változott, csak a forma más.

A Jubileum alkalmazása

Jézus egy új Jubileumot jelentett be, ami átalakítaná a gazdasági életet Galilea és Júdea falvaiban, ha az emberek elkezdik alkalmazni a gazdasági életre vonatkozó útmutatásokat. A legdrámaibb változás akkor következik be, amikor a gazdag emberek elkezdik elajándékozni a jogtalanul megszerzett vagyonukat. Ez a szegénység megszüntetését eredményezné, amit Mária előre megprófétált Jézus születésekor.

„Hatalmas dolgot cselekedék karjának ereje által, elszéleszté az ő szívük gondolatában felfuvalkodottakat. Hatalmasokat dönt le trónjaikról, és alázatosakat magasztalt fel. Éhezőket töltött be javakkal, és gazdagokat küldött el üresen.” (Lukács 1:51-53).

Ez egy ígéret volt, hogy Isten felemeli az alázatosokat és megelégtíti az éhező embereket jó dolgokkal Jézus szolgálata által. Ez történne meg, ha az emberek elkezdenék a gazdasági életre vonatkozó útmutatásokat betartani és odaajándékozni az igazságtalanul megszerzett vagyonukat, hogy kártérítést fizessenek azoknak, akiket a múltban megkárosítottak. Zákeus bemutatta, hogyan történhetne ez. Az Újszövetség nem jegyzi fel, hogy mi történt Galileában és Júdeában Jézus és az ő tanítványai tanításának eredményeként, mert a Jézus körül történt eseményekre koncentrált. Abból adódóan, hogy az emberek királlyá akarták tenni őt, feltételezhető, hogy a hatás drámai volt, ahogyan azt Mária megprófétálta. Néhány gazdag ember rájött, hogy egész vagyonát jogtalanul szerezte. Ha Jézus tanításának követését választották, akkor rá kellett ébredniük, hogy "megüresítsék" magukat ahogyan a prófécia figyelmeztet, és a szomszédjaikkal és „egymással” is egy újfajta közösséget kell alkotniuk.

A korai gyülekezet Jézus feltámadása után a gyakorlatban alkalmazta a gazdasági életre vonatkozó útmutatásokat. Az emberek Barnabáshoz hasonlóan eladták jogtalanul megszerzett vagyonukat és odaadták azt a szükségben lévőknek.

„És jószágukat (vagyonukat) és marháikat (birtokaikat) eladogaták, és szétosztogatták azokat mindenkinek, amint kinek-kinek szüksége volt.” (Ap.csel. 2:45).

A gyülekezet ételt osztott és gondoskodott az özvegyekről, árvákról és másokról, akik szegények voltak.

„Támada a görög zsidók közt panaszkodás a héberek ellen, hogy az ő közülük való özvegyasszonyok mellőztetnek a mindennapi szolgálatban (ételosztásban).” (Ap.csel. 6:1).

Pál erre alapozta az özvegyek gondoskodásáról szóló tanítását (1 Timóteus 5:3-15).

A korai gyülekezet gondoskodott ruháról azok számára, akik szegények voltak.

Joppében volt egy Tábitának nevezett tanítvány (görögül: Dorcas), aki mindig jót tett és segítette a szegényeket. Az összes özvegyasszony hangoskodva körbefogta Pétert, és díszruhákat és más ruhákat mutogattak neki, amiket Dorcas készített. (Ap.csel. 9:36-39).

Egy nagy csoda történt, amikor Dorkás feltámadt a halálból. Ezt az eseményt feljegyezték, mert emlékeztet minket, hogy a keresztyének folyamatosan gondoskodnak a szükségben lévő emberekről, ahogyan azt a gazdasági életre vonatkozó útmutatások elvárták. Az indíttatás szeretetből történt, de az útmutatások a szeretet gyakorlása által nyertek formát.

A modern világ óriási jogtalanul megszerzett vagyont halmozott fel és ebben a keresztyének sem érintetlenek. Ha Isten népe komolyan veszi a gazdasági életre vonatkozó útmutatásokat és másoknak odaadva elosztja a jogtalanul megszerzett vagyont, akkor egy drámai Jubileum valósulna meg. A vagyont a gazdagoktól a szegényekhez áramolna. Néhány gazdag keresztyénnek rá kellene jönnie, hogy üressen meg magát, így sok szegény ember helyzete megoldódna és a közösségek óriási módon megerősödne.

Pál megerősítette ezt a Timóteusnak írt levelében.

„Azoknak, **akik gazdagok** e világon, mondd meg, hogy ne fuvalkodjanak fel, se ne reménykedjenek a bizonytalan gazdagságban, hanem az élő Istenben, aki bőségesen megad nekünk mindent a mi tápláltságunkra; hogy **jót tegyenek, legyenek gazdagok a jó cselekedetekben, legyenek szíves adakozók, közlők, Kincset gyűjtven magoknak jó alapul a jövőre, hogy elnyerjék az örök életet.**” (1 Timóteus 6:17-19).

Ha a keresztyének alkalmaznák a Jézus által megparancsolt Jubileumot, amit Pál is megerősített, egy meglepő gazdasági átalakulás valósulna meg.

Egyenlőség

Isten célja az egyenlőség. Józsue egyenlő mértékben osztotta el a földet a családok között.

„És sorsot vet nekik Józsue Silóban az Úr előtt, és elosztá ott Józsue a földet Izráel fiai között az ő osztályrészeik szerint.” (Józsue 18:10).

A lévíták esetében volt egy módszer, ami biztosította, hogy az egyenlőség fennmaradjon az elosztásban.

Amikor az Izraeliták a manná gyűjtötték, néhányan többet gyűjtöttek, mint mások, de mindenki annyit kapott amennyire szüksége volt.

*„És aképpen cselekednek az Izráel fiai és szednek ki többet, ki kevesebbet. Azután megméri ómerrel, és **annak aki többet szedett, nem volt fölöslege, és annak, aki kevesebbet szedett, nem volt fogyatkozása: kiki annyit szedett, amennyit megehetik.**” (2 Mózés 16:17-18).*

Mindenki annyit kapott, amennyire szüksége volt. Pál megtartotta ezt az egyenlőségre vonatkozó gyakorlatot az Újszövetségi leveleiben is.

*„Mert **nem úgy, hogy másoknak könnyebbségük, néktek pedig nyomorúságtok legyen, hanem egyenlőség szerint** ... „ (2 Korintus 8:13).*

Ez egy radikális látás volt. Pál komolyan bátorított az adakozásra és az erőforrás elosztásra, hogy a gazdasági élet útmutatásai szerint létrejöjjön az egyenlőség. Messzi vagyunk Pál látásától, mert nem értettük meg, hogy a gazdagság (vagyon) megosztása egy természetes válasz kellene, hogy legyen Jézusnak a kereszten bekövetezett halálára.

Jézus megerősítette az egyenlőség fontosságát a szőlőmunkásokról szóló példázatában.

Azok a munkások, akik délután öt óra körül voltak felfogadva mind egy dénárt kaptak. Ezért amikor azok kerültek sorra, akiket elsőként fogadtak fel, azt remélték, hogy ők többet fognak kapni, de mindegyikük egy dénárt kapott. Amikor megkapták a fizetséget, elkezdtek morgolódni a gazda ellen azok miatt, akiket csak az utolsó órában fogadott fel. A következőt mondták: „**egyenlővé tetted őket velünk, akik a munka terhét hordoztuk és szenvedtünk a nap melegétől**” (Máté 20:1-16).

Ez a munkáltató megígérte, hogy "ami jogos" azt fizeti. A példázat az egyenlőség növelése irányába mutató cselekedet, ami igazságos (dikaios).

Jézus megoldást adott arra a problémára, amit az egyenlőtlen tőke-elosztás okozott.

Adjátok el a vagyonotokat és adjátok oda a szegényeknek. (Lukács 12:33)

A nagylelkű adakozás és erőforrás megosztás természetes kellene, hogy legyen a keresztyének között, különösen a vagyon megosztása. Azok, akik bőséges vagyonnal rendelkeznek adniuk kellene azoknak, akiknek nem sok van. Az eredmény egyenlőség lenne.

*„E mostani időben **a ti bőségetek pótolja amazoknak fogyatkozását; hogy amazoknak bősége is pótolhassa a ti fogyatkozásokat, hogy így egyenlőség legyen,**” (2 Kor 8:13-14).*

Amikor a jogtalanul szerzett vagyon elosztásával segítünk az embereken, diakónusok lennének az elosztó csatornák, hogy a vagyon azokhoz a szegény emberekhez áramoljon,

akiknek képességük van rá, hogy felelős módon használják fel azt a nagyobb jövedelmezőség érdekében. Képezni kell őket a vagyon megőrzése és bölcs felhasználása érdekében. A szegények részére történő vagyon átadás és megosztás közelebb fogja vinni a világot az egyenlőséghez.

Az emberek szeretik az egyenlőséget, azonban kevesen tudják, hogy az megvalósítható. Robin Hood a gazdagok vagyonának elrablásával és a szegényeknek adásával próbálta megvalósítani azt. A modern kormányok kötelező érvényű adórendszert alkalmaznak a bevételeknek és a vagyonnak a gazdagoktól a szegényekhez áramoltatására. Ez feldühíti a gazdagokat és hagyják, hogy a szegények szegények maradjanak. Isten is egyenlőséget akar, azonban az Ő módszere az adakozás és erőforrás megosztás és a jogtalanul szerzett vagyon elajándékozása.

Isten terve az egyenlőség, azonban az Ő megoldása annyira különleges, hogy az nem igényel erőszakot vagy kényszert. Az Ő megoldása az egyenlőtlenségre a szeretetet, a könyörület és a megtérés, ami rendbe hozza a dolgokat. Isten elvárja a jólétben élőktől, hogy nagylelkűen adjanak azoknak, akik kemény nyomások alatt vannak. Elvárja azoktól az emberektől, akiknek jól megy az üzlet, hogy mutassák be a könyörületességüket azok felé, akiknek nem megy jól. A könyörület és a megosztás hozhatja létre az egyenlőséget.

Fordította: Abonyi Sándor